

DEBRECZENI UJSÁG

HÁJDUFÖLD

FIÓFIZETÉSI ÁRA EGY ÓRA 2.40 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 26 P.
EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAPOS, VASARNAP 16 P.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HG.
UTCA 16. SZ. TELEFON 23-48. KIADÓHIVATAL:
KOSSUTH U. 3. FÖLDZINT. TELEFON: 21-41.

Genf

Pénzügyminiszterünk Genfben részt vett a Népszövetség pénzügyi bizottságának ülésén. Ebből a tényből a legkülönbözőbb kombinációkat és reménykedéseket merítik a sajtóban és politikában. A kormány a december havában leírt transfermoratórium hatályát január 31-ig hosszabbította meg, azzal az indoklással, hogy a genfi tárgyalásokon fog kialakulni a külföldi állásfoglalása a magyar pénzügyi helyzettel szemben. Ebből sokan azt következtették, hogy a genfi tárgyalások során döntés következhetik be azokban a kérdésekben, amelyek külföldi tartozásaink adósságszolgálatára vonatkoznak nevezetesen mintha Genfben külföldi hitelezőinkkel döntő tárgyalások következzenek be.

Ez a várakozás egészen téves. A Népszövetség pénzügyi bizottsága most folyó tárgyalásai során foglalkozni fog Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetével a népszövetségi bizottság jelentése alapján és meghallgatja Imrédy pénzügyminiszter ehhez fűzött magyarázatait és információit, hogy ezeket egybevetve, lehetőleg tiszta képet alkosson magának Magyarország jelenlegi helyzetéről. Gyakorlati intézkedést a pénzügyi bizottság egyáltalán nem tesz, hanem csak a népszövetségi tanács plenumának véleményes jelentését terjeszti be Magyarországról. De mártól a Népszövetség tanácsától sem várható semmiféle döntés akár külföldi adósságaink kérdésében, akár a magyar államháztartás alakulása dolgában. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a Népszövetség tanács plenumának véleményes ajánlásokat fog megfogalmazni ezekben az ajánlásokban azonban konkrét intézkedések nem is foglaltathatnak. Jelenül hiába várná és remélné valaki, hogy a népszövetségi tanács például haladékosan adhat külföldi tartozásaink esedékes fizetésére, vagy konkrét intézkedések a magas kamatok ideiglenes leszállítása iránt. Ezt a Népszövetség, mint nemzetközi erkölcsi testület nem is teheti, mert hiszen nem azonos a mi külföldi hitelezőinkkel, akiknek keresztül lehet csak tárgyalnunk és megállapodnunk az adósságszolgálat módosítása tekintetében. Sem a kötvényes állami és egyéb közületi adósságok valamint a záloglevélből befolyó kötelezettségek, sem a rövidlejáratú külföldi adósságokra vonatkozó Stillhalte dologában tárgyalni és megállapodni nem a Népszövetség feladata. Legfeljebb annyi lehetséges, hogy a Népszövetség felismerve és méltányolva Magyarországnak önhibáján kívül bekövetkezett nehéz helyzetét, a hitelezőknek türelmét és engedékenységét ajánl. Reméljük, hogy ezt az erkölcsi támogatást a mostani

genfi tárgyalások meg fogják nekünk hozni, mert lehetetlenség, hogy országunk helyzetének megvizsgálása után ne lássák a világ egybeesült pénzügyi és gazdasági kiválóságai azt, hogy a mai nemzetközi viszonyok közepette a magyar krízis egészen következménye a gazdasági világválságnak. Ha Magyarország sem devizában, sem áruban nem tud fizetni, de sőt, ha mázgazdaságának elsorvadása folytán még nehezebben sem tudja kiprodukálni a terhes adósságok méltánytalanul magas kamatait, úgy ez nem az országunk és népünk hibájából származik, hanem KözépEuró-

pa mai zilált helyzetéből, az október elzárkózásból, az autarchia világszerte jelentkező örületéből. Nagy eredmény lesz már az is, ha Genfben ezt megértjük és elfogadjuk tudjuk a nemzetközi gazdasági areonagral és sikerül majd néhány jámbor ajánlást kieszközölni külföldi hitelezőink számára.

Imrédy előadásából meg fogja ismerni a világ lenyezetlenül és minden színezés nélkül a magyar állam és a magyar gazdasági élet valódi, hű tükörképét. A válságnak ez őszinte feltárása azután megadja nekünk az erkölcsi alapot és a jogcímet arra, hogy a genfi ülés

után a magyar kormány megtegye mindazokat az intézkedéseket amelyek állami és gazdasági életünk folytatására szükségesek. Meg fogja csinálni a költségvetést, rendelkezik a transfermoratórium meghosszabbítása iránt és berendezkedik arra, hogy a magunk esetkény erőiből fenntartsuk terrelésünk folytonosságát. Mindezt pedig a nemzeti öncéluság szemmel tartásával. Eljő akarunk és az élethez való jogunk felhatalmaz arra, hogy megatartásunkat és gazdaságpolitikánkat az életmentés és megélhetés követelményeivel szabjuk.

Maniu benyújtotta az oláh kormány lemondását

Vajda tárgyal az új kabinet megalakításáról

Bukarest, január 12.
Hivatalosan jelentik: Délután 5 órakor Maniu Gyula miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a királyi palotában az uralkodónál. Távóban a miniszterelnök kijelentette, hogy benyújtotta a kormány lemondását és azt a király elfogadta. Politikai körök véleménye szerint az új kormány megalakítására Vajda Sándort kéri fel.

Vajda holnap reggel érkezik Bukarestbe. Maniu bukásának részleteiről a következőket jelentik: Károly király délelben Bukarestben kihallgatáson fogadta Maniu miniszterelnököt. A kihallgatás után Maniu az újságíróknak mindössze annyit mondott, hogy délután újabb kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál. Délután félháromkor Titulescut és

Mihalachét fogadja a király. A miniszter kijelentette az újságíróknak, hogy a király már döntött és elfogadja a kormány lemondását. Öt óra tájban a király Maniu Gyulát fogadta. Maniu a királyi palotából távozásban kijelentette az újságíróknak, hogy a király elfogadta a kormány lemondását és közölte, hogy nemzetli parasztoári kormány megalakítását ajánlotta a királynak.

San-Hai-Kuan visszafoglalására készül Kína

Tovább nyomulnak előre a japán csapatok

Sanghai, január 12.
A kínai sajtó jelentése szerint tovább tart a japán csapatok összehívása s felvonulása a Kínai Fal mentén. A japán lovasság, tüzérség és gyalogság utabban San-Hai-Kvantól északnyugati irányban vo-

nul előre. A japán csapatok azt a parancsot kapták, hogy szállják meg az összes fontosabb pontokat Jehol tartomány határára. London, január 12.
Kína Genfben tartózkodó képviselői ma táviratban sürgették a nemzet

közi kormányt, hogy külföldön csapatokat San-Hai-Kuan haladéktalan visszafoglalására, mert Kína csak akkor remélheti a barátságos hatalmak támogatását, ha megbizonyítja, hogy meg tudja védeni érdekeit.

Jugoszlávia hadjáratot készít elő Olaszország ellen

Egy olasz lap teleplezi a szerbek háború készülődéseit

Róma, január 12.
A Journal D'Italia Jugoszláviának Olaszország ellen előkészített hadjáratával foglalkozik. Ismerteti a hadsereg előkészületeit a támadásra, részletezi a jugoszláv hadsereg összetételét, amely békeidőben kevéssé 150 ezer fegyveres emberből áll. Am ezekhez hozzá kell számítani a szabad csapatok és a szokolegyesületek meg-

határozatlan számú tömegeit. Ezek szintén fel vannak fegyverkezve. Jugoszláviának ezer repülőgépe van. A jugoszláv előkészületek annyira előre haladottak, mintha a háború bármely pillanatban kitöréssel fenyegetne. A vasutak és országutak kiépítését is tisztán hadvezetést szempontból vették keresztül. A fegyverkezés lázas üteme kiváló jelet az előkészületnek.

Kérdezi a lap, ki ellen és milyen célból fegyverkezik Jugoszlávia. Jugoszláviának hét szomszédja van, a hét állam között van 3 védetlen állam. Ausztria, Magyarország és Bulgária, ott van továbbá a szövetséges Románia, Görögország és Albánia, amelyek nem keltenek aggodalmat. Ezek szerint már csak Olaszország van hátra.

A lap ára 8 fillér

Londonban ötvenezer ember náthalázos beteg

London, január 12. Londonban és a nagyobb angol városokban a múlt héten 681 ember halt meg spanyolnáthában. Előző

héten a halálos esetek száma még csak 303 volt. London városában a náthaláz betegek száma meghaladja az 50 ezret.

Hóman Bálint kultuszminisztert a Magyar Történelmi Társulat elnökévé választották

Budapest, január 12. A Magyar Történelmi Társulat ma délután az elnöki tisztségre egyhangúlag Hóman Bálint kultuszminisztert, ügyvezető, alelnöki tisztségre pedig Domanovszky Sándort, egyetemi tanárt választotta meg.

A választás után küldöttség ment a kultuszminiszterért, addig Deér József tartott előadást a királyság eredete Magyarországon címmel. Az előadás befejezése után érkezett a terembe a kultuszminiszter, akit a Társulat nevében Domanovszky Sándor üdvözölt. Az üdvözlésre válaszolva a kultuszminiszter többek közt a következőket mondotta:

Mély megilletődéssel ülök Ipolyi

Arnold, Horváth Mihály, és Kléberberg Kunó gróf székébe. Tudom, hogy ez a tudományos társulatot vezetői rengeteg gonddal és nehézséggel jár és tudom, hogy az ő nyomdokaiban haladni igen nehéz feladat lesz. De soha sem feledem el, hogy az én közvetlen nagy elődöm: Kléberberg gróf volt és én mindig szem előtt fogom tartani azt a lelkesedést, szeretetet és energiát, amellyel ő a magyar történelmi tudományt és a magyar történelmi társulat ügyét elvárta előre vitte.

A kultuszminiszter ezután mindenkivel kezet fogott és örömmel üdvözölte az ülésen megjelent régi tanítványait.

Merénylet-gyanús nyomokat találtak az Atlantique roncsain

Páris, január 12. Az Intrazigeant rámutat azokra a körülményekre, amely az Atlantique szerencsétlenségét gyanúsá teszik. A tüz, mint azt az ügyészség megállapítja, előbb a 292, majd a 115 számú utasfülkében ütött ki. Ezek a fülkék egymástól távol esnek és a bennük levő villamosvezetékek két különböző hálózatához tartoznak.

A 292 fülkében egyébként két tartályt találtak, amelynek sem származását, sem rendeltetését eddig nem tudták megállapítani. A tartályok benzintartályhoz hasonlítanak. A lap úgy tudja egyébként, hogy a hajótársaság a közelmúltban névtelen fenyegetőlevelet kapott, amelyekben előre jelezték, hogy a hajót szerencsétlenség fogja érni.

Revolvers utcai harc után elfogtak Budapestben egy kirakatfosztogató betörőt

Budapest, január 12. Ma éjszaka a Váci-utcában levő Rózsa szűcs üzletnek kirakatát két fiatalember betörte és egy perzsa bandát kilontak. Egy járőrkészre vetette, rendőrt hívott s üldözni kezdték a betörőket. Az egyik elmene-

kült, a másik pedig négyszer lőtt vissza az üldözőire. Közben a bandát eldobta. Végre sikerült elfogni és a rendőrségre vitték, ahol megállapították, hogy Schneider László 25 éves volt magántisztviselő.

Románia kereskedelmi szerződést köt Jugoszláviával

Belgrad, január 12. Jesztics és Titulescu megállapodása értelmében a Jugoszlávia és Románia közti kereskedelmi kérdésekről tárgyaló román küldöttség ma reggel Belgradba érkezett. A tárgyalások egyik legfontosabb kérdése az aldu-nai híd ügye. Románia részéről sokan azon az állásponton vannak, hogy a hídhat Bulgária és Románia között kell felépíteni. Ez rendkívül megrövidítené Románia utját a tengerhez.

Műszaki és költségek szempontjából sokkal előnyösebb volna ez a megoldás, mint ha a híd jugoszláv területre vezetne Jugoszláviának azonban fontos hadvezetőségi érdeke fűződik ehhez a hídhoz.

A második fontos kérdés a bánági és macedóni oláh kisebbségi iskolák és egyházak kérdése. Nehéz feladat lesz a jugoszláv agrárreform során a vajdaságban lefoglalt román egyházi birtokok ügyének rendezetelése is.

Véres zavargásokat rendeztek a kommunisták Berlinben

Berlin, január 12. Wedding külvárosban, a kommunisták hirdett fellegvárában a csütörtökre virradó éjszaka súlyos kiemelési zavargás folyt le. A kommunisták szerdán este Weddingben nagygyűlést tartottak, amelyet felvonulások követtek. Ezek a tüntető felvonulások még az éjszakai órákban is tartottak. Az egyik menet a Köslinerstrassén haladt, amikor egy mellékutcaából egy autó fordult be s a kocsirol egyszerre sortízet adtak

le a felvonulókra. Az autóból négy férfi lőtt és revolverekből tüzeltek a törege. Három tüntető súlyosan megsebesült, úgyhogy vértől borítva összeestek. A tüntetők pánikszereiben menekültek a házakba és az autót, amelyről a lövéseket leadták elszármították anélkül, hogy a bennülőket felismerték volna. A rendőrség azonnal lezárta a környező utcákat, az autót azonban nem sikerült megtalálni.

A kommunisták később újabb tüntető felvonulást rendeztek s a fel-

izgatott tömeg egy nemzeti szocialista pártelhelyiség elé vonult, amely a lövöldözés színhelye közelében van. A felizgatott tömeg meg akarta

ostromolni a pártelhelyiséget, a rendőrség azonban körülvette az épületet és megakadályozta a tömeget a terv végrehajtásában.

Amerikai találmány szívbénulás gyógyítására

London, január 12. Dr. Albert Hyman, a newyorki Witkin-alapítvány igazgatója olyan készüléket talált fel, amellyel bizonyos esetekben életre lehet kelteni a szívbénulás áldozatait, ha a készü-

léket a szív működés megszűnésétől számított tíz percen belül alkalmaz- zák. A készülék hajszálfinom tű, amellyel a szívbe szúrnak s amely villanyáram segítségével újból megindítja a szív működését.

A kataláni zendülés tovább terjed

Barcelona január 12. A zavargások még mindig tovább tartanak Katalóniában és egész Spanyolországban. Szerdán este egy Valencia közelében levő faluban a tömeg megtámadta a rendőröket. Vad tüzharc keletkezett, amelynek során három rendőr elesett és több tüntető súlyosan megsebesült. Valenciában a tüntetők egy villamoskocsit támadtak meg s a tömeg

és a rendőrök között elkeseredett küzdelemre került a sor. A zendülők egy rendőrt agyonszúrtak. Sevillában szerdán este szintén fellángolt az utcai harc. A szindikalisták ráöltöttek a villamoskocsikra, amelyeket sztrájk törő munkások vezettek. Több járőrkész megsebesült, a rendőrök tízenegytűntetőt őriztettek.

Tolvaj vándorlegények meggyilkolták egyik társukat

A gyilkos áldozatának ruhájába öltözött és úgy szökött meg

Győr, január 12. A fehérmegyei Csákbéreny községhez tartozó szőlőhegy egyik présházában Kovács Gábor szőlősgazda 20 évesnek látszó fiatalember véres holttestét találta. A fiatalember fején hatalmas seb tátongott, minthogy a présház teteje ki volt bontva, először azt hitték, hogy szerencsétlenség történt. Arra gondoltak, hogy az ismeretlen fiatalember bontotta ki a présház tetejét és közben olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy szörnyen halt. Amikor azonban a vizsgálatot tovább folytatták, kiderült, hogy a présházban többen is jártak, akik nagyobb mennyiségű bort ittak meg és különböző tárgyakat vittek el. Ezek után bizonyosnak látszott, hogy gyilkosság történt a csákbérenyi présházban.

A hatóság az ismeretlen holttestről fényképet készített és azt szétküldték az ország minden részébe így került a fénykép Győrbe is, ahol a detektívek sorra járták azokat a helyeket, ahol a Győrbe érkező vándorlegények megszállni szoktak. Megmérték a fényképet egy nőnek is, aki arról tudta, hogy gyakran szokott ismeretséget kötni a városban átutazó vándorlegényekkel. A lány felsikoltott, amikor a fényképet meglátta.

— Hiszen ez Varga István! — kiáltotta.

A detektívek azonnal vallatásra fogták mire a lány előadta, hogy a múlt héten három vándorlegénnyel kötött ismeretséget, akik Varga Istvánnak, Varga Lajosnak és Flack Sándornak mondták magukat. A két Varga hevesen udvarolt neki és emiatt gyakran össze is veszték. Varga Lajos meg is fenyegette a másik Vargát, hogy nem jó vége lesz annak, ha továbbra is vetélkedik vele. Pár nappal ezelőtt Flack Sándor azt mondta, hogy előre megy Pápara és társai menienek utána. A két Varga másnap, miután lopott kerékpárjukat eladták, az így szerzett pénzen el is utaztak Veszprém felé. Azóta senki se tud róluk.

A nő vallomása alapján a győri rendőrségben a következőben konstruálták a csákbérenyi présházban történeteket: A vándorlegények feltörték a présház tetejét, behatoltak és csapra ütötték a hordókat. A két Varga mulatozás közben szerelmi feltékény-

ségből összevesztett és így történhetett a gyilkosság. Az egész Dunántul csendőrsége és rendőrsége erélyesen keresi a gyilkosokat. Még titokzatosabb teszi az ügyet, hogy a meggyilkolt ember nem a saját ruhájában találták meg. A gyilkos — úgy látszik — borzalmas tettének elkövetése után lehuzta áldozatáról ruháját és azt magára vette, míg a saját ruhájába áldozatát öltöztette.

A világgazdasági értekezleten megkezdődtek a tanácskozások

Genf, január 12. A világgazdasági értekezlet előkészítő tanácskozásain kialakult ma a világgazdasági értekezlet előterjesztendő jelentés. A szakértői értekezlet gazdaságpolitikai albizottsága ma délután már meg is kezdte a javaslatlatterv tárgyalását.

Vasárnap hirdetik ki a szentévi pápai bullát

Róma, január 12. A jövő vasárnap ünnepélyesen kihirdetik a szentévi alkalmából kiadott pápai bullát. A bulla felhívást tartalmaz az egyházon kívül álló keresztényekhez, hogy ismét egyesüljön Rómával. A szentévi április 1-ével kezdődik és 1934. év április 1-ig fog tartani.

Felülviedt a tengeren egy vízrepülőgép

London, január 12. Az angol légi haderő egyik vízi repülőgépe ma gyakorlatozott. Felállítás közben összeütközött egy vontatógéppel és néhány másodperc alatt elsüllyedt. Az utasok közül egy eltűnt. A többi 9, akik a színhelyre siető motorcsónakok mentették meg, a repülőgéproncsaitól többé-kevésbé komolyan megsérültek.

Vigszínház

Premier jan. 13. péntek.

Előadások 4, fél 7, 9 óra.

MOZILORÜLT

Motto:

Nemcsak a sajtó, hanem a szomszédja hasát is fogja a nevetéstől.

2-ik Kékfény sláger (A hegyek boszorkánya) 8 fejezetben.Csodás felvételek filmje. Írta és rendezte és a főszerepet játssza: **LENI RIEFENSTAHL****Ruthénföldön 1933. orosz karácsonyan is ter.tett asztallal várta a ruthén nép Rákóczi fejedelmet****A ruthén hűség meghatározó bizonyossága — Kurtyák János halála és a ruthén-magyar testvériség**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Ez az itthon maradt, csonka-magyarország, amely egyre jobban és jobban belemerül a kicsinyes napi gondokba, s amelyik mindjobban kezd szem elől téveszteni a nagy magyar birodalmi gondolatot, — a nyomor és nélkülözés 1933-ik esztendejében. — talán el is felede már, hogy messze, a megszállott területeken milyen elevenen él még tótokban, ruthéneknél a magyar hazával való testvéri közösség érzete. Ilyenkor, — mikor egy-egy ilyen ékes bizonyosság érkezik odakatról, — egyre jobban kell látni, hogy az a szakadék, amely egyre és egyre távolgobban választja el a régi és a mai Magyarországot részben legelső sorban az itt való magyarok között, nem törődéséből, hanem a nem törődéséből, melyül mindinkább Valahogy beletörődünk abba, hogy azok a testvér népek, akiket elszakított mellőlünk Trianon, mindörökké elvesztek a magyar gondolat számára. Itthon legalább is ez a hangulat, ez a kialakult meggyőződés. Odaát?

Kurtyák János halála

Nagyon szegyenkezve és nagyon megszegyenfelve olvassuk a kárpát-aljai magyarok kitűnő lapjának, az „Óslakó”-nak legújabb számát, amely a ruthének nagy vezérét, Kurtyák Jánost parentália el. Kurtyák János egyedüli vezető politikus volt a Ruthénföldön, aki mindhaláláig kitartott a magyar testvériség eszméje mellett. Hangoztatta, hirdette ezt a gondolatot nemcsak a saját népe, de a prágai republica felé is. A kilenc politikai két nyelvű, két vallási táborra osztott ruthénség egyetlen olyan vezére volt Kurtyák János, akinek szavára minden ruthén hallgatott. S így amit halálos ágyán mondott olyhá vehetjük mint az egész ruthénség véleményét, hitét, meggyőződését.

A ruthének és Mátyás kirá'y'sága

— A halál anyaga — írta R. Vozzáry Aladár — ott repesett már az

ágya körül, mikor elbeszélte. — Szerkesztő Ur, — tudja-e, hogy Mátyás királyvá választásában nagy szerep jutott a mi ruszin népünknek? — Munkács környéke, a mai Kárpátalja ma mindmég teljes egésze a Hunyady családdé volt. — Szilágyi Mihály, hogy a Hunyadyakat gyűlöllő főurakat meggyőzte a királyválasztásra sok ezer főnyi fegyveres haddal ment fel Buda alá és abban a negyvenézer emberben, mely a Duna legén állott s melyből először hangzott el az előbb csak türelmetlenkedő, majd mindennek felett győzedelmeskedett kiáltás, hogy: éljen Mátyás király.

(úgy mondja a nép, ma is mesélve erről, s azt véve, hogy Nagylucska azért kapta a liberálusságot), sok tízezernél is több volt az innen való ruszin.

A ruthének Rákóczit várják ma is

A múlt nyár elején Pozsonyban jártam. Megfordultam Szlovénkö magyarországa nagy „Mindentudójának” Balogh Elemér újsóok urnak lakásán is. És ismét gazdagabb lettem nála azáltal, amit ott hallottam. Töle hallottam:

— Nem tudom ki mesélte el nekem, — mondotta, — járion utána kedves öcsém, — Kárpátalja ruszinságának valamelyik falujában az a karácsonyi szokás, hogy a ház gazdája a szent-esti vacsorán üresen hagyja az asztalt, mintha valakit vendéget várna. —

a vért vendég, kinek számára üres a terített asztal löje; a nagyságos fejedelem, II Rákóczi Ferenc a ruszin népnél a lelkekben még mindig élő ura.

Két ősi nép összefogása

Az elmúlt ıvarat arra szenteltem hogy utána járjak a két mondanak Felmentem a hevek közé. Kerestem, kutattam, kérdezősködtem hogy megszerezhessenek, összegyűjthessenek mindent, ami a lelkekben ott rólunk, velünk kapcsolatban él. Ne-

hezen nyitak meg a lelkek nehezen szóaltak meg az alkak. De mikor megérezték, hogy egy varvok azok közül, kik szeretik őket, gondolkodásuk erlékei feltáruak előttem s nagy volt az öröömöm, mert azt tapasztaltam, hogy a magyarok iránt nincs gyűlölet érzéselkben hogy a nemzetükhöz hű, a tradíciókat ápoló, el nem árult és fötre nem vezetett ruszinok ma is szeretik, becsülik a magyarságot és azt találnák természetesnek, ha Kárpátalja e két ősi

Az Atlantique tüzkalasztró'ája nem okozott zavart a biztosítási tőzsdén

Budapest, január 12.

Az Atlantique égésével kapcsolatban a biztosítótársaságok a Lloyd underwriterek 3 millió fontot fogtak kifizetni. A hajó ugyanis értékeinek teljes százszázalékára biztosítva volt, amint hogy biztosítva kell lennie minden hajónak, mely a Lloyd Register I. osztályába tartozik, attól a perctől fogva, hogy a dokokban az első gerendát lefektetik. Az óceánjáró hajók ugyanis nem fából és acélból, hanem elsősorban hirtelből készülnék és hirtel nem lehet kapni olyan tárgyra, mely nincs biztosítva. Legkevesebb hajóra.

A hajótest biztosításától természetesen különül a szállítmánybiztosítás. Maga a hajóbiztosítás három fázisban bonyolódik le: Biztosítják az építés tartamára, a vízre bocsátás idejére és attól a pillanattól fogva, hogy a hajó vizen uszik.

Az óriás luxushajók biztosításával kapcsolatban különösen kedvezőlen tapasztalatokra tettek szert a „Bermunda”, a „Georges Philippard” égése közel 2 millió fontba került. Ilyen körülmények között az óriáshajók biztosítása egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. Az óceánjárók biztosításának elhelyezése annyira presztizskérdés, hogy addig minden hajóépítő nemzet biztosító intézetei el tudták helyezni az új luxushajók kockázatait.

Az olaszok például az utóbbi időben két óriáshajót bocsátottak vízre, a Rex-et és a Conte di Savoia-t.

Egy-egy hajó értéke két millió font.

Az olasz intézetek rendkívül erőfeszítéseket tettek, hogy a hajókat biztosítani tudják. Még az egyszerű olasz szárazföldi tüzbiztosítók is érdekelve vannak a Reknél, pedig az ő üzletkörüktől távol esik a hajók biztosítása. Az olasz intézetek külföldi üzletbarárikól különös nyomtatékkal kérték a biztosítás egy hányada átvállalását.

népe összefogva s együtt küzdene a szebb jövőért!

A magyar gondolat hősi halottja

Kurtyák János igaz sárja volt annak az egyszerű, de ióndulatu népnek, melynek mondáiban él a közös múlt, melynek tradíciói nem tagadják meg a trultat. Ezeknek a mondanak szelleme él Kurtyák Jánosban politikai öntudat gyanánt. Népe érzésének mindenben reozentánsa volt.

Nem barátot, hanem testvért vesztettünk el benne. Testvért, ki ha más nyelven is dicsérte az Istent, mégis velünk érzett, mint ahogy mi, magyarok sem szüntünk meg soha ősi testvéreinknek tekinteni Rákóczi kedves és hűséges népét.

Kurtyák János földünk nagy harcának hősi halottja. — Ugy harcolt, mint az illó és méltó volt őseinek a Rákóczi korban vívott küzdelméhez.

Megszállott cseh földön, — magyar uságban magyar uságró írta ezt a gyönyörűsége szép lezendát a testvér ruthénekről, Itthon való magyarok, akik a fehér kegyér mellett nyugatonuságban olyan harar el tudunk feledkezni minderről. — gondoljunk egy kicsit Rákóczi ruthénjaira, akik a fogalomvá vált ruthén nyomorban sem tudtak elfeledkezni Mátyás királyról, Rákóczi fejedeletről. — dicsőséges Nagy-Magyarországról.

Magyar intézeteknek 25.000 líras transzokat ajánlottak fel,

ami oktatás bizonyítéka annak, hogy a biztosítás megosztása milyen kis kockázatot ró egy-egy intézetre. Pedig a magyar intézetek a viszonybiztosítási léne kiindulási pontját képező olasz intézetekhez igen közel állnak meg. Ők a 7500 pengős kockázatnak egyrészt is továbbadják üzletbaráriknak, úgyhogy a Rej balsorsa nem okozhat nekik néhány ezer pengőnél nagyobb kárt. A kockázatnak ez a végtelen megosztása magyarázza meg azt, hogy

a Loyds tagjainak nem okoz különösebb kárt az Atlantique szócsoncsátlansága.

A Loyds, tudvalevőleg nem egy biztosítótársaság, hanem biztosítási tőzsdé, ahol a biztosítandó értékeket felajánlják biztosításra a Loyds tagjainak.

Millió fontos biztosítókötvényeket, száz fontos transzokra osztanak és azt ismét ölyenedekre, századokra bontják fel, úgyhogy egymillió kárból egy Loyds tagra esetleg csak egy font jut. A Loyds tagok összessége meg fogja tehát érezni az Atlantique katasztrófáját, az egyes tagok azonban nem. A Loyds kétmillió fontot vett át az Atlantique biztosításából.

egymillió fontot a franciák sajtó biztosítótársaságának helyeztek el.

Békében magyar biztosítótársaságoknak is nagy hajóbiztosítási üzletük volt. Volt idő, mikor a magyar intézetek 500 tengerihajó biztosításába vettek részt. A valutás nehézségek a magyar intézeteket azonban még fokozottabb mértékben tartották vissza a nemzetközi szállítmányozási üzletől, mint a külföldieket.

Az Atlantique katasztró'ája mindenesetre ráterelte a világ figyelmét a biztosításban rejő mérhetetlen erőre, melyet a kockázat megosztása és kiegyenlítése szerez meg számára.

A MANSz. táncos teaestje

Mint már több ízben jeleztük is, a MANSz január 14-én este 8 órai kezdettel az Aranv Bika-szálló disztermében tea-estélyt rendez. A MANSz vezetősége mindent elkövet, hogy a vendégek egy kellemesen eltöltött este emlékével távozzanak az estélyről.

A tea-egyék ára 1.20 pengő. Az ifjúság részére a mai gazdasági viszonyoknak megfelelően 50 filléres táncosiegyvekről gondoskodott a rendezőség. A büfében fillérekért izletes falatok állanak a közönség rendelkezésére.

Meghívókat a Szövetség vezetősége ez alkalommal nem bocsátott ki, a MANSz tagjait, azok barátait és ismerőseit ezúton hívja meg az előadásra.

Ismét megnyitott a városi téli fürdő

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Mint ismeretes, a hóorrásnál előállott kétételes üzemi zavar miatt a nagyerdői városi téli fürdőt és fedett uszodát is be kellett ideiglenesen zárni. A polgármesteri hivatal tegnap hivatalos közlést bocsátott ki a sajtó részére, amelyben közli, hogy a hóorrás tisztítási munkálatai befejeződtek s ennek folytán a nagyerdői városi téli fürdő ma, péntek reggeltől kezdve teljes üzemével ismét a közönség rendelkezésére áll.

Félig megfagyott koldusasszony az utcán

K. Szabó Jánosné 76 éves asszonyt tegnap éjjel félig megfagyott állapotban szállították be a rendőrségre. A szerencsétlen öreg nő régebben piaci citromárus volt, de az utóbbi időben már csak koldulásból tengette az életét. A rendőr úgy találta rá, hogy testén alig volt néhány rongydarab s ha idejében meg nem találják, megfagyott volna a hideg földön. Saját érdekében bekisérték a rendőrség fogdája és ott töltötte az éjszakát.

Száztíz pengőt elloptak egy teológustól

Szüle Miklós negyedéves teológus a napokban egyik vendéglőben szórakozott barátai társaságában. A vacsorázó társaság tagjai csak jóval éjjel után kerültek haza s Szüle ezután három napig otthonmaradt. Nem lévén szüksége a pénztárcájára, nem vette észre, hogy a tárcsa elveszett. Negyednap remülten állapította meg, hogy tárcsájával együtt 110 pengője eltűnt. Kereste a vendéglőben is, de helytállóan, hogy a tárcsa nem maradt ott. A teológus ezek után feljelentést tett a rendőrségen. Valószínűnek tartja hogy lakásában házitolvaj garázdálkodott. A detektívek keresik a tettest.

Boros üveggel kiütötte egy kisfiú szemét

Dobronyi Gábor 12 éves fián háza gyermekét súlyos szemsérüléssel szállították be a debreceni szemészeti klinikára. Dobronyi Gábor az elmúlt napon az utcán haladt és szemközti találkoztott egy részeg legénnyel, aki szélcsél jövedvényben épp a kisfiú előtt csapott a kerítéshez egy boros üveget. Az üveg szerte repülő szilánkjai a gyermek szemébe hatoltak és azt súlyosan megsértették. Valószínű, hogy a fiúcska egyik szemét ki kell operálni.

Ma hirdetnek ítéletet a szegedi kettős gyilkossági bűnperben

Szeged, január 12.

Pipás Pista és társai bűnyéneke csütörtöki tárgyalásán Szarvas János dr., kir. ügyész tartotta meg vádbeszédét.

Beszéde elején hangsúlyozta, hogy nem közönséges gyilkosságról van itt szó, mert itt a tettesek egyrészt 18—20 évi együttélés után saját élettársukat gyilkolták meg, másrészt

a gyilkosság legocsmánvabb falát a bérnyilkosságot követték el.

A vádlottak között van az egyik áldozat fia, aki mozdulatlanul fekvé maradt, amikor halálkólvá avta nevén szólítva, hívta segítségül. Enyhítő körülmény nem talált az előre megfontolt szándékot pedig. Do-

bákné kivételével, valamennyi vádlott el is ismerte. Súlyosbító körülménynek kell tekinteni a kegyetlenséget, amellyel

serdüdő gyermekeket szemeláttára gyilkolták meg az apát.

Valamennyi vádlottra a legsúlyosabb büntetés kiszabását kérte.

Szünet után a védők mondták el bevédeiket.

Pipás Pista védője méltányos és a halálbüntetés kiszabásának mellőzését kérte. Dr. Szarvas János ügyész nem tett megjegyzést a védőbeszédre: a bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza s az elnök bejelentette hogy előreláthatólag pénteken délelőtt 12 órakor hirdeti ki az ítéletet.

Hock János a nemzeti tanács volt elnöke visszaérkezett Budapestre

Mihelyt leszállt a vonatról, letartóztatták

Budapest, január 12.

A liberális sajtó már évek óta készíttette a talait az októberi forradalom hirhét vezérének Hock Jánosnak a visszatérése érdekében. Amikor a római katolikus egyház ismételtén is kifejezte, hogy Hock Jánost felfüggesztették, minthogy pedig a suspendálást követő hat hónapban belül nem kérte visszavételét s azóta esztendőket teltek el anélkül, hogy az egykori demokrata vezér a legkisebb jelét is adta volna megbánásának, ezáltal önmagát exkommunikálta az egyházból.

Mint ismeretes, Hock János mind a mai napig ellenséges álláspontot foglalt el a katolikus egyházzal szemben s ezen a helyzeten az utóbbi évek folyamán tanúsított képrutató színészkedése sem változtatott. Most már az a helyzet, hogy Hock János csak pápai megbocsátással térhetne vissza az egyházba, ennek pedig egyetlen feltétele a kolostorhagyatás volna.

Az országromboló Nemzeti Tanács hirhét elnöke legutóbb nosztalgikáról kezdett panaszkodni s a liberális sajtó róla szóló közleményeivel igyekezett maga mellett hangulatot kelteni. Pár nappal ezelőtt a tizenhét év óta emigrációban élt Hock János utlevelet kapott a magyar követségtől s az utóbbi napokban a hazatérési engedélyt is megszerezte. Az előregedett emigráns így csütörtökön délelőtt utra-

kelt Bécsből és a gyorsvonattal délután visszaérkezett Budapestre.

Letartóztatták Hock Jánost

Ma délután a bécsi gyorsvonattal Hock János Budapestre érkezett. A pályaudvaron 25—30 főből álló baráti társaság fogadta. Ugyanakkor a budapesti főkapitány intézkedett és 25 főnyi rendőrszolgát küldött ki a pályaudvarra. Hock Jánost midőn a pályaudvarra érkezett, minden feltűnés nélkül letartóztatták a főkapitányságra kísérték, hol megkezdtek kihallgatását. Hock János fél-évvvel ezelőtt utlevelet kért a budapesti főkapitányságtól azzal, hogy az ellene megindított két rendbeli nemzetgyalázási és egyrendbeli kormányzósértési ügyben bírái elé álljon. A főkapitány az utlevél kiadását visszautasította azzal, hogy körözést bocsátottak ki ellene és egyidejűleg kénytelen lenne letartóztatni, mielőtt magyar földre lépne. Többszöri kérésre a főkapitány határléptési igazolványt adott Hock Jánosnak azzal az ísmélti kijelentéssel, hogy letartóztatja. Tegnap Nagy Vince dr., Hock János védője Baróthy főügyészhez fordult és kijelentette, hogy elrendeli Hock János letartóztatását. A főkapitányságon Hock Jánost kizárólag szerelvi adataira vonatkozólag hallgatták ki. A kihallgatás végeztével, este félhétkor egy detektív Hock Jánost átkísérte az ügyészszékre, ahol a főügyész hallgatta ki. Ugy határozott, hogy Hock Jánost egyelőre az ügyészszéken marad őrizetben és ügyében holnap döntenek.

Súlyosan terhelő vallomást tett a szegedi kommunista-bűnper koronatanuja

Valószínűleg ma fogják kihirdetni az ítéletet

Szeged, január 12.

A szegedi törvényszéken csütörtökön folytatták a Füssi-féle kommunista bűnper főtárgyalását. Acs Rezső fegyverszakértő kihallgatása után Radványi János tanut hallgatták ki, aki az egész kommunista szervezkedést leleplezte. Előadta, hogy még 1926-ban megismerkedett Füssivel, aki kijelentette előtte, hogy ha valaki nem fogadja el az ő eszméit, akkor azokat egy zárt táborba gyűjti. Ter-

veiről magyarázó előadásokat tartott s iratait neki adta át másolás céljából. Azért bizott meg a tanuban Füssi, mert kommunistának tartotta. Hallott a bombákról és robbantásokról is, azonban Füssi ezt egyszer sem említette előtte.

Radványi vallomására a vádlottak azt a kijelentést tették, hogy a tanu szintén részt vett a szervezkedésben. A szembesítések után szünet következett, majd az elnök még néhány

kérdést tett fel a tanunak s utána a tárgyalás folytatását ma, pénteken reggel kilenc órára tűzte ki. Valószínű, hogy a mai napon ítélethirdetésre is sor fog kerülni.

Rálóttak egy robogó gyorsvonatra

Budapest, január 12.

Az államvasutaktól kapott értesülés szerint csütörtökön, január 12-én a 904 sz. gyorsvonatra Csengőd állomás előtt ismeretlen tettes rálőtt. A golyó a vonat utolsó III. oszt. kocsijának egyik ablakát érte, de kárt nem okozott, sérülés nem történt.

Öt millió dolláros kárt okozott az orkán a kaliforniai petróleum mezőkön

Newyork, január 12.

Kalifornia déli partjain óriási vihar dühöng. A petróleum-mezőkön több mint száz furótornyot ledöntött az orkán, a kár meghaladja az öt millió dollárt Ford Pedroban, Los Angeles kikötőjében, több hajót elszakított horgonyáról a vihar és a torkolat előtt lehorgonyzott amerikai hadihajót a kőparthoz sodorta, úgyhogy erősen megsérült. Tizenegy matróz eltűnt. A táviró- és telefonvezetékek Los Angeles felé elpusztultak. A magasfeszültségű áramvezetékek leszakadtak és tizenkét petróleumtankot meggyújtottak.

Tűzvész elleni védekezés a francia hajókon

Páris, január 12.

A szenátus és képviselőház tengerészeti bizottságának együttes ülésén Meyer kereskedelmi tengerészeti miniszter ismertette azokat a tűzmelgélő rendszabályokat, amelyek most a francia hajókon bevezetnek. Minden hajót amelynek fedélzetén több mint 50 utas van, indulás előtt tüzoltószert kell megvizsgálna. Ha a hajón 250 utas van, a személyzet tagjaiból tüzoltóságot kell szervezni. A hajók berendezésénél tilos lesz a fa alkalmazása. A faburkolatokat aszbeszittel kell szigetelni, a szövetborításokat és szőnyegeteket pedig vevvi elhárással nehezen égő anyagokká kell átalakítani.

Ezen hely a Bristol Szálloda Budapest részére van fentartva. Figyeljük az itt megjelenő további hírdetéseket!

Pár napon belül megnyílik a nagyerdői jégpálya

Negyven és husz filléres korcsolyajegyeket bocsájt ki a vezetőség

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni stadion egyik kiegészítő része, a már elkészült nagyerdői korcsolyapálya pár napon belül, — szombaton délután, vagy vasárnap délelőtt megnyílik a közönség számára. A planirozási munkálatok még november folyamán befejeződtek, míg a rendkívül izlőse klubház tizenöt napos szakadatlan munka után, karácsony előtt készült el. A tizezer lapos, betonozott korcsolyapálya hatalmas méreteivel minden tekintetben versenyzik a legnagyobb világvárosi pályákkal. A pálya közepén szigetesen benthagyták az összes öreg tölgyeket, akárcsak a melegstrand medencéjében. Ezek a szigetek nyáron parkirozva lesznek, télen pedig nappali világosságot árasztó lámpák sugározzák be az óriási jégtükrot. A korcsolyapályán külön hely van a gyorskorcsolyázók, műkorcsolyázók és külön terület a gyermekek számára.

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” karácsony táján jelentette, hogy az új korcsolyapályát január első napjaiban fogják rendeltetésének átadni. A megnyitást a legutóbbi napokig tartó rendkívül enyhe időjárás miatt el kellett halasztani, most azonban az állandó fagyok lehetővé teszik, hogy négy-öt centiméter vastagságú jégtükron végre megkezdődhessen a korcsolya-sport.

Mint értesülünk, a nagyerdői jégpálya szombaton, legkésőbb vasárnap megnyílik. A jégpályát a Debreceni Torna Egyesület kezeli. Felöltöttek 40 filléres, gyermekek és DTE tagok pedig husz filléres jeggyel korcsolyázhatnak. Lesz ezenkívül kombinált villamosjegy is, amely az eddigi tervek szerint 40, illetve 60 fillérben lesz oda-visszautazással megállapítva.

Mussolini nyilatkozott a legsürgösebb nemzetközi feladatok megoldásáról

London, január 12.
Mussolini a News Chronicle római munkatársával folytatott beszélgetés során kijelentette, hogy a nemzetközi helyzet elsősorban három nagy feladat megoldását teszi szükségessé. A háborús adósságok kérdését rendezni kell, végre kell hajtani a valóban gyakorlati leszerelést, a vámkadályokat csökkenteni kell és a valutáris nehézségeket meg kell szüntetni.
Mussolini továbbá kijelentette, hogy reméli, hogy Franciaország és Olaszország között közeledés jön létre. Ezzel kapcsolatban rámutatott De Jouvenel új francia nagykövét kinevezésére.
— Békére van szükségünk. — mondotta Mussolini. — Egzeten kívánságunk a béke megvitatása

Belső ügyeink miatt békére van szükségünk.

A tudósító kérdésére válaszolva, Mussolini kijelentette, hogy Olaszország Jugoszláviával is barátságos viszonyt akar fenntartani. Ehhez azonban szükséges, hogy Jugoszlávia is barátságos politikát folytasson Olaszországgal szemben. A fennálló helyzet nem kedvező Olaszország kívánja, hogy ez a helyzet megjavuljon.

A tudósító erre a következő kérdést intézte a Ducehoz: „Azt akarja ezzel mondani, hogy Európa semmi esetre sem keveredik konfliktusba?”

Mire Mussolini következőképpen válaszolt:

— Nem akarunk militaristák lenni

Lopással vádolták meg egy becsületes hajduhadházi rendőrtörzsőrmezt

Fegyelmi uton felfüggesztették állásától, a törvényszék azonban felmentette jogerősen az ellene emelt vád alól

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A múlt év folyamán a hajduhadházi rendőrségre bevettek és ott bünyelként foglaltak két kerékpárt, amelyet két hadházi fiatalembertől loptak el. Pár nap múlva olyan hírek terjedtek el, hogy az egyik rendőrtörzsőrmezt, Paja Mihály titokban leszerelte a két kerékpár gumiját és azok helyébe sokkal rosszabb állapotban levő gumikat tett vissza. Ez a dolog Dobos Béla rendőrkapitányunk is tudomására jutott, aki azonnal intézkedett a fegyelmi eljárás megindításáról. A fegyelmi során a kihallgatott tanuk olyan súlyosan terhelő vallomást tettek hogy ennek alapján Paja Miklóst felfüggesztette az állásától s egyúttal a fegyelmi iratokat áttették a bünyéi eljárás megindítása céljából a debreceni királyi ügyészségre.
Az ügyészség Paja Miklós ellen lopás büntetése címén emelt vádat s az ügyet a múlt nap tárgyalta a törvényszék dr. Fülöp Károly egyes-

birő. A tárgyaláson Paja tagadta az ellene felhozott vádat. Kihallgattak több tanút is, akik azonban rendkívül zavaros és ellentmondásos vallomást tettek. Végül a vádlott védője iratokkal igazolta hogy

a vádbeli időponban Paja Miklós a debreceni klinikán feküdt betegesen.

majd onnan hazamenve, szintén ágybanfekvő beteg volt s így a vádbeli cselekményt el sem követhette. A két kerékpár gazdáját is meghallgatta a bíróság, akik egyöntetűen kijelentették a bünyel-bicikliket megtekintve, hogy az azokon levő gumik teljesen azonosak a régivel, azokat senki sem cserélte ki. Mint-hogy senki bizonyíték nem merült fel Paja Miklós bűnössége mellett, sőt beigazolást nyert az ártatlansága, a törvényszék

bűncselekmény hiányában felmentette Paja Miklóst az ellene emelt vád alól.

A felmentő ítéletben a királyi ügyész megnyugodott s így az jog-

Uránia mozgó

a mai naptól kezdve előadásait zóna helyekkel tartja, mely

ujszagszelvény nélkül

mindenki részére érvényes

HELYARAK:

Páholy — P. — 70

Erköly — P. — 70

I. r. szőlye — P. — 70

II. r. „ — P. — 60

Zártszék — P. — 60

Diákhely — P. — 40

I. hely — P. — 40

II. hely — P. — 30

III. hely — P. — 20

Vasárnap és ünnepnap d. e. 11 órakor ifjúsági előadás 30—40 filléres helyekkel.

erőre emelkedett.

Az ítélet kihirdetése után Dobos Béla rendőrkapitány azonnal intézkedett s ennek eredményeképpen Paja Miklóst visszahelyezték állásába, a fegyelmi eljárást pedig a tör-

vényszéki tárgyaláson elhangzott és szerepelt bizonyítékok alapján fogják újból megindítani, miáltal rehabilitálva lesz az ártatlanul meghurcolt Paja Miklós rendőrtörzsőrmeester.

A megvadult ló elgázolt egy asszonyt a Sámsoni-uton

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Csütörtökön délelőtt fél kilenc órakor a Sámsoni uton lévő Habina-kocsma előtt Sívöltős János pallagi gazda 22 éves kocsisa, Bakó János felhajtott a járdára és elütött egy asszonyt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A kocsis gazdájának apjánál egy kutyát kapott azzal az utasítással, hogy ezt vigye ki a tanyára. Bakó a kutyát maga mellé vette a

tejes kocsira, azonban a kutya nyugtalankodott, le akart ugrani a székéről. Ettől megrémült a ló is és vad futásnak eredt. A Habina-féle vendéglő előtt felnyargalt a járdára és elütötte Péntek Józsefné 48 éves Bellegelő 40. szám alatti lakost. A tejes kocsis kerekerei keresztülmentek az asszonyon, aki súlyos sérüléseket szenvedett, úgy hogy a mentőknek kellett beszállítani a sebészeti klinikára.

Szájába lőtt és meghalt egy 21 éves fiatalembert

Budapest, január 12.
Csütörtökön reggel háromnegyed nyolc órakor a Győri-ut 11. számú ház lakói revolverdörrenésre lettek figyelmesek, amely a kapufelől halatszott. Amikor lerohantak, a közben összeverődött tömeg közepén vérző fiatalembert találtak. Kihívták a mentőket, akik azonban már csak azt tudták megállapítani, hogy a fiatalembert meghalt: szájába lőtt.
A holttestet letakarták és rendőri bizottság szállt ki az öngyilkosság

színhelyére. A halott ember zsebében nem találtak semmiféle iratot, csak egy levelet, amelyet a rendőrségnek címzett. A levélben a következő áll:

„A rendőrségnek! Névem Püspöki Imre, 21 éves vagyok, szigorló közigazdász. Ne kutassanak utánam, betegségeim, nyomorom miatt követtem el az öngyilkosságot.”

A fiatalembert holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Sirtak és jajveszékelték a debreceni ügyészségen az elfogott hajduszováti tolvaj cigányok

Ma hallgatja ki a tolvajbanda tagjait a vizsgálóbíró

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Részletesen megírta a Debreceni Ujság—Hajdúföld, hogy a hajduszováti csendőrség a múlt nap elfogott egy rendkívül veszedelmes tíz tagú cigány tolvajbandát, amelynek tagjai a következők voltak: Milák Vince, Milák Etelka, Milák Kálmán, Milák Zoltán, Milák Ferenc, Milák Gusztáv, Milák Imre, Lakatos Károly, Balogh Erzsébet és Bányai Béla. Ezek legnagyobb része álnéven szerepelt és sorozatos betöréseket, lopásokat követtek el Hajduszováton és a környékbeli falvakban. A cigányokat szerdán délután kísérték át a debreceni királyi ügyészségre, ahol a személyi adatok felvétele alkalmával olyan ribilliót, sirást, jajveszékeltést rendeztek, hogy csak a legerélyesebb

fellépéssel tudták őket lecsendesíteni a csendőrök. Valamennyi ellen lopás büntetése címén indítottak bünyéi eljárást s dr. Preineszberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró ma, pénteken délelőtt fogja őket részletesen kihallgatni és dönt afelől, hogy a cigánybanda ellen elrendeli-e az előzetes letartóztatást, ami nagyon valószínű, mert a cigányok legnagyobb része már több alkalommal volt büntetve különböző bűncselekmények miatt.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Hírek

1933. január 13. (Péntek.)
Prot.: Vidor. — Kath.: Veronika.

Ma a következő gyónyszortárok tartanak éjjeli szolgálatot:

„Aranygyal” Piac u. 50. Piac és Szent Anna u. sarok. — „Nap” Piac utca 1. Piac és Hatvan u. sarok. — „Tiszta” Magoss György-tér 9. a Kórházzal szemben. — „Boesky” Cegléd utca 22. a Demkével szemben. — „Mátyás király” Nyilastelep, Vámospécsi ut 16. — „Árpád fejedelem” Csapókeret, Jánossy u. 44.

IDŐJÁRÁS

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti január 12-én:

Középeurópában a lecsapódások északon szűnőben vannak, a hőmérséklet pedig süllyed. Egyes helyeken ahol a felhőtakaró felszakadt, — 10 fok alá süllyed a hőmérséklet. Nagyobb kiterjedésű és erős lecsapódások vannak a mediterránban is. A Balkán keleti felén havazik.

A Tiszántul északi részén az időjárás viszonyok változatlanok, lecsapódás mérhető mennyiségben nem fordult elő.

Prognózis: Hűvös, kissé ködös idő, esetleg kisebb havazással.

Dr. Vásáry István polgármester a hivatalában. Pár nappal ezelőtt a „Debreceni Ujság—Hajdúföld” jelentette, hogy dr. Vásáry István polgármester Albrecht királyi herceg meghívására a Fenség magyaróvári birtokára utazott, ahol a téli vadászaton vett részt. Dr. Vásáry István polgármester szerdán hazaérkezett Magyaróvárról és csütörtökön reggel már hivatalában tartózkodott.

Előkelő esküvő. Nedeczki Nedeczky Ferenc nv. cs. és k. huszárezredes, földbirtokos és felesége fenyéri Zádor Vilma leánya Francisca Josefa január 14-én tartja esküvőjét Dávidházy Lános légügyi felügyelő tábori pilótával, néhai Dávidházy Lános főszolgabíró és felesége Komáromy-Katz Ilona fiával. Székesfehérváron. Tanúk lesznek a menyasszony részéről Nedeczky-Griebsch Victor nagybirtokos, a vőlegény részéről Komáromy-Katz Endre festőművész.

A Népiéleti Hivatal felhívása. A Népiéleti Hivatal a társadalmi inségakció részére eddig felajánlott természetbeni adományokért a legközelebbi napokban a következő rend szerint fog értékelni: január 14-én a Kémalom és Arany János, 16-án az Arany János, Miklós, Hatvan és Vendég, 17-én a Hatvan, Vendég, Domokos Lajos, Sinaj Miklós, Vörösmarthy utcákban, a Szeffels és Patai házaiban.

Vetített képes előadás ma este a KIE-ben. Ma este a KIE Szabodegvetem keretében Petőfi Sándor élete és költészetének címen vetített képes előadást tart Szabó Imre. Az előadás díjmentes és arra minden érdekelt szívesen lát a KIE (Piac utca 7. sz., I. em.) Kezdetre este fél 7 órakor.

A Pesti Tőzsde 16 oldalas új száma rendkívül érdekes tartalommal megjelent és mindenütt kapható. A lap bejelenti az Országos Gazdasági Tanács felállításának tervét és beszámol a gazdasági miniszterium munkaprogramjáról. Sűrűtípi a magyar Ankerbelong-program kiépítését német mintára. Szenzáció Berlin, bécsi tudósítások, friss textil, biztosítási, vegyszeri, vas- és gépipari rovatok egészítik ki a kiünönd sikerült új számot, amely az áru- és értékpazarokról is fontos információkat közöl.

Közegészségügyi kihágásért öt pengőre ítélték a szegedi tisztifőorvost

Szeged, január 12

A szegedi városi kihágási bíróságon rendkívül érdekes ügyben hirdettek ítéletet. A vádlott dr. Wolff Ferenc szegedi városi tisztifőorvos volt, akit közegészségügyi kihágás miatt elítéltek.

A főorvost azzal vádolták, hogy közegészségügyi kihágást követett el, mert kutyáját póráz és szájkosár nélkül járatta az utcán. A főorvost büntetőparancssal 5 pengőre pénzbüntetésre ítélték, mire dr.

Wolff Ferenc tárgyalás kitűzését kérte. A tárgyaláson tiltakozott az ellen, hogy ő, a tisztifőorvos közegészségügyi kihágást követett volna el.

Felvonultak a tanúk a mai tárgyaláson: egy ezredorvos és egy rendőr, s az ő vallomásuk alapján bűnösnek mondták ki a tisztifőorvost közegészségügyi kihágás miatt és ezért 5 pengőre pénzbüntetésre ítélték.

Új eszperantó tanfolyam kezdődik januárban. Az eszperantó nyelvet 16-20 leckeóra alatt elsajátítható. Felvilágosítással szólva a Csokonai könyvkereskedés (Szent Anna 1.) és a Magántisztviselők Egyesülete (Piac u. 30., I. em.) este 7-10-ig.

Dr. Bókay Zoltán közönete Debrecen társadalmához. A gyermek-klinika karácsonyra küldött ajándékokért fogadják a nagyvlelkű adakozók a szegény k's betegek nevében tolmácsolott meleg hálát. A mai nehézségekben, mikor mindenki gondokkal küzd, kérésre megtehető és jól esik a társadalmi ily mértékű összefogása, mellyel lehetővé tette, hogy szegény, sőt részben elhagyott gyermekeknek boldog ünnepet szerezhetünk. Adományokat küldjék: dr. Baltazár Dezső 25 P, dr. Neuber Ede 5 P, Konek Lajosné 2 P, Mihálovits gyógyszerész 10 P, Rák Ferenc 1 P, Pohl Ferenc 2 P, N. N. 11 P, dr. N. N. 3 P, MONE műszerüzem 10 P, Vag- és Rézbutorgyár 10 P, Prof. dr. Baranyay Béla játékok, könyvek, prof. dr. Tóth Lajosné játékok, dr. Geszti Józsefné játékok, ruha, Husz Ödön játékok, ruha, Horváth Viktor játékok, ruha, öv, Dankó Gézné játékok, Lovass Rezsóné k's táská, ifj. Kovács Sándorné játékok. Hunyady Alajosné játékok, Szabó Károlyné játékok, Martini Gyuri és Öcsi játékok, Gáti Kató játékok, Papp Kató ruhák, Várady Hédi ruhák, Bessenyei Hédi játékok, Dsidás Tölés Margit, Almásy Pista, Berger Katóka, Veveran Márta játékok, Popper Margit, Mannheim Baba, Kertész Klára, G. J. ruhák, Fa- és Fémipari szakiskola játékok, Stülmer cég cukorka, Koutsek Kornél ruhaneműek, Antalffy József meséskönyvek, Kultura antikvárium meséskönyvek, Klein Miksa ruhanemű, Korzó drogéria szappanok, piperecikkek, Jánossy és Mentze játékok, Springer József meséskönyvek, Sugár Dezső maradvék, Krausz Gyula utóda maradvék, Kántor Ernő és Tása játékok, Csáthy Ferenc cég meséskönyvek, Böhm Ferenc apróságok, Kulcsár Imre és Fia' meséskönyvek, Schön Sándor harisnyák, Csillag Arthur képeskönyvek Csokonai könyvkereskedés karácsonyfűzők, Haas Lipót játékok, Werner Sándor harisnyák, Heller Jenő ajándékok Acél antikvárium meséskönyvek, Benyás Emil komások, Deutsch Albert és Fia' cukorkák, Üvegkereskedelmi Rt. ajándékok, Katz László ruhaneműek, P. Ábrhám Andrásné ruhák, Emerich Samu szetter, Neuber Ede meséskönyvek Rásó Istvánné flanel kábegek, N. N. cukorka.

Dr. Bókay Zoltán közönete Debrecen társadalmához. A gyermek-klinika karácsonyra küldött ajándékokért fogadják a nagyvlelkű adakozók a szegény k's betegek nevében tolmácsolott meleg hálát. A mai nehézségekben, mikor mindenki gondokkal küzd, kérésre megtehető és jól esik a társadalmi ily mértékű összefogása, mellyel lehetővé tette, hogy szegény, sőt részben elhagyott gyermekeknek boldog ünnepet szerezhetünk. Adományokat küldjék: dr. Baltazár Dezső 25 P, dr. Neuber Ede 5 P, Konek Lajosné 2 P, Mihálovits gyógyszerész 10 P, Rák Ferenc 1 P, Pohl Ferenc 2 P, N. N. 11 P, dr. N. N. 3 P, MONE műszerüzem 10 P, Vag- és Rézbutorgyár 10 P, Prof. dr. Baranyay Béla játékok, könyvek, prof. dr. Tóth Lajosné játékok, dr. Geszti Józsefné játékok, ruha, Husz Ödön játékok, ruha, Horváth Viktor játékok, ruha, öv, Dankó Gézné játékok, Lovass Rezsóné k's táská, ifj. Kovács Sándorné játékok. Hunyady Alajosné játékok, Szabó Károlyné játékok, Martini Gyuri és Öcsi játékok, Gáti Kató játékok, Papp Kató ruhák, Várady Hédi ruhák, Bessenyei Hédi játékok, Dsidás Tölés Margit, Almásy Pista, Berger Katóka, Veveran Márta játékok, Popper Margit, Mannheim Baba, Kertész Klára, G. J. ruhák, Fa- és Fémipari szakiskola játékok, Stülmer cég cukorka, Koutsek Kornél ruhaneműek, Antalffy József meséskönyvek, Kultura antikvárium meséskönyvek, Klein Miksa ruhanemű, Korzó drogéria szappanok, piperecikkek, Jánossy és Mentze játékok, Springer József meséskönyvek, Sugár Dezső maradvék, Krausz Gyula utóda maradvék, Kántor Ernő és Tása játékok, Csáthy Ferenc cég meséskönyvek, Böhm Ferenc apróságok, Kulcsár Imre és Fia' meséskönyvek, Schön Sándor harisnyák, Csillag Arthur képeskönyvek Csokonai könyvkereskedés karácsonyfűzők, Haas Lipót játékok, Werner Sándor harisnyák, Heller Jenő ajándékok Acél antikvárium meséskönyvek, Benyás Emil komások, Deutsch Albert és Fia' cukorkák, Üvegkereskedelmi Rt. ajándékok, Katz László ruhaneműek, P. Ábrhám Andrásné ruhák, Emerich Samu szetter, Neuber Ede meséskönyvek Rásó Istvánné flanel kábegek, N. N. cukorka.

Nagy a hűvös, — hőmérőt lopnak. A debreceni tolvajok, úgy látszik, most a hőmérsékletet akarják pontosan megállapítani, mert több lépcsőházból ellopák a hőmérőt. Legutóbb Seress László, a városi bérházak gondnoka jelentette be, hogy a Boesky tér IV. számú bérház lépcsőházából ellopák a hőmérőt. A rendőrség keresi a tolvajt.

x Hőmérőt, h'sankát lelték el. Tesebben javít Orbán gumilüzem. Piac-utca 7.

KIE mesedélután vasárnap. A debreceni KIE Míkepércsi uti csoportja a környékbeli gyermekek részére vasárnap délután 3 órakor mesedélutánt rendez, melyet a közkedvelt mesedélutánokat rendező Bendegúz bácsi fog megrendezni. Hely: Míkepércsi ut 7. Vámházzal szemben.

A bélyeggyűjtő társaságok ma este 6 órakor találkoznak a KIF helyiségében. Piac utca 7. sz., I. em. Mert egy negyszerű speciális magyar gyűjteményi foglalkozást megismerni. — Mindenki hozza fel a maga gyűjteményét is. Vezető.

NOLDI ÉS FINZI
minden este 10 órától a
Bika fehér szalonban tánc.

TISZTELET A KIVÉTELNEK

— Adj kölcsön öt pengőt.
— Ne haragudj, de megfogadtam hogy soha sank nek kölcsönt nem adok.
— Ejnye, hát nem lehetek én kivétel?
— Dehogynem. Légy kivétel. Csak hogy a kivételnek nem pénz, hanem tisztelet jár.

Az osztályversajáték tegnapi húzáran 30.000 pengőt nyert 83453. — 15.000 pengőt nyert 2059. — 10.000 pengőt nyert 16982. — 2000 pengőt nyertek: 28239 41960 51285. — 1000 pengőt nyertek: 10070 18683 24736 51455 61900. — 500 pengőt nyertek: 8482 16438 19992 34703 49711 53218 57125 59202 63607 63740 72514 79656. — 300 pengőt nyertek: 468 2722 6101 6972 10944 11454 12514 16038 16340 16678 17781 19737 21114 22534 23358 26707 27162 30006 30770 34048 34127 35174 35283 36735 38826 42413 48742 50627 52944 54786 56962 57920 64114 70303 70361 72203 72905 75368 76018 82227.

Hamis pengőst szolgáltattak be a rendőrségre Boross Géza Csapó utca 8. szám alatti lakos pénzváltás közben egy hamis érvpengőt kapott. A pénzt beszolgáltatta a rendőrségre ahova az utóbbi időben egyre több hamis pengő érkezett, jeleül annak, hogy a környéken egy pénzhamisító társaság garázdálkodik.

Kultur-est a Levente Otthonban Tisztelettel meghívjuk a n. é. közönséget a szokásos levente kultur-est-re, mely január 15-én este 8 órakor lesz megrendezésre a következő műsorral: 1. Nyitány Jászai Levente regös zenekar. 2. Szavaltó. Löcsev Imre levente. 3. Arva levente. 4. Csallag Istvánné pártoló tag, Hencz Bözsike, Tóth Irénke, Gara Irénke Bözsiányok Bekézi Annuska, Misz Rízsike, Varga László, Vékony István, Gócs Zoltán. 5. Csallag István leventék. 6. Héborús jelenet. Előadja: Csallag és Schvareg leventék. 7. Dalok. Előadja: id. Palóty Lajos pártoló tag. 8. Főnyeremény. Előadja: Ifj. Csallag Istvánné pártoló tag. Csillag és Schvareg leventék. Műsor után tánc.

Gyomor, bél- és anyagcsere-betegségeknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József víz különösen üdö életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphatók.

Szakosztályi ülés. A debreceni Ipartestületbe tartozó mészárosiparosok szakosztálya 15-én, vasárnap délután 5 órakor, az Ipartestület helyiségében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Vászári napok áthelyezése és más fontos ügyek.

Lopott és megszökött egy demecseri napszámos. Soltész László 19 éves demecseri napszámos az elmúlt napokban idős Hajnal József demecseri lakostól télikabátot, nadrágot, öltönyt és egyéb ruhaneműket lopott. A tolvaj ezután ismeretlen helyre szökött. A csendőrség keresi.

„Igmándi”-bój nem kell pohár számlra lüni. Negyed vagy fél pohár elég szokott lenni!

x Könyvudvarnok: Hull, a sebkönyv, Vick' Baum: Baleset. Neumann: Lázadók Gérv: A föld lelke. Kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

x Jézónálva Csapó-utca 61. szám alatt állandóan nyitva. Sima édes buffet, melegedő, korcsolya élezés, zene, olcsó árak.

ANGOL-BAN PÉNTEKEN

ANYAKÖNYVI HÍREK

Eljegyzések: Csáti József gazdálkodó—Dözs Pároska; Bánki Mihály vásári bazárarús—Szigeti Ilona; Ujvárosi Béla fodrászmester—Szini Margit.

Születések: Szathmáry Géza kádársegéd, leány, Eva; Bihari András npsz., fiu, Sándor. 1 halva születés és 1 törvénytelen újszűt.

Halálozások: Örv. Bódi Sándorné Kálmán Mária ref. 70 éves Piac dűlő 50; Tegdes Károly ref. 70 éves Poroszlav ut 11; Kollmann Ignácné Szabó Zsuzsanna ref. 59 éves Berhelen u. 76; Kállay Jánosné S. Nagy Klára ref. 83 éves Lorántffy u 36; Horváth Lajos ref. 23 éves H. szoboszló; Mázsu Irén r. kath. 13 éves Vörösmarthy u. 24; Papp Béla r. kath. 31 éves Arló.

K'adó üzletheiyiség
(volt hentesüzlet)
Csapó-utca 10. sz.
Értekezni a háztulajdonossal az udvari lakásban.

Színház Mozi

SZÍNHÁZI MŰSOK:

Január 13., péntek este 8-kor:
Rotschildok. (Operett bemutató.)
 Január 14., szombat délután 3-kor:
Ezerjő. (Zóna.)
 Január 14., szombat este 8-kor:
Rotschildok.
 Január 15., vasárnap délután 3-kor:
Erdélyi kastély.
 Január 15., vasárnap este 8-kor:
Rotschildok.
 Január 16., hétfő este 8-kor:
Rotschildok. (A 16. bérlet.)
 Január 17., kedd délután 3-kor:
Szórás Ferenc felléptével Mosoly országa. (Zóna.)
 Január 17., kedd este 8-kor:
Rotschildok. (B 16. bérlet.)
 Január 18., szerda este 8-kor:
Rotschildok. (C 16. bérlet.)
 Január 19., csütörtök este 8-kor:
Erdélyi kastély.
 Január 20., péntek este 8-kor:
Iris hadnagy. (Bemutató.)

A színházi iroda jelentése:

Ma este van a „Rotschildok” bemutatója a Csokonai-színházban. Martos és Lajtai legszebb operettje, amelyért két színház is harcolt most Pesten, hogy a zárlattal kapcsolatosan melyik játssza tovább a darabot, ma, péntek este mutatja be a Csokonai-színház.

Az előjelek után jelleve nagyon nagy sikerének kell lennie, mert olyan nagyszerű és kiváló erők játszanak a darabban, amely maga is már biztosította a sikernek. Sokáig emlékeztetés marad **Halassy Mariskának** az úrv. **Rotschildné** alakítása, amely maga a megtestesült finomság és költészet. A **primadonna szerepet Timár Ila** játssza, aki tüneményes hangjával feltétlenül újra, mint mindig, meg fogja hódítani a debreceni közönséget. A **kis Bettyt** a debreceniek kedvence, **Jatzkó Cica** fogja alakítani a tőle megszokott bájosággal és kedvességgel. A férfi főszerepek **Thuróczy Gyula**, **Putnik Bálint**, **Kormos Ferenc**, **Mester Tibor**, **Károlyi Vilmos**, **Szántó Jenő**, **Rajz Ferenc** és **Zilahy Pál** kezeiben vannak, tehát a legjobb kezekben.

Nagyon nagy sikerének kell lenni ennek a végtelenül finom és kedves operettnek itt Debrecenben, mert annakidején a „Frankfurtiak” című vígjáték itt felejthetetlen sikert aratott és ez ennek az operett feldolgozása.

Szántónak a rendezése és Jatzkó karnagynak a vezénylése biztosítja azt a sikert, amelyet a „Rotschildok” vár és remél Debrecenből.

A fennmaradt jegyeket délig okvetlenül kérjük kiváltani.

Minden este a „Rotschildok” operett.

Szombaton délután utoljára kerül színre a legnagyobb operett revü, az „Ezerjő” zónahelyárakkal. Aki mulatni és kacagni akar pár fillérért, az feltétlenül váltsa meg erre az előadásra jegyét, mert visszavonhatatlanul utoljára kerül színre szombati délután az „Ezerjő”.

Halló! Figyelem! Vasárnap délután olcsó helyárakkal, Kardoss Géza felléptével az „Erdélyi kastély” kerül színre a színházban. Aki még nem látta ezt a legszebb színművet az esti előadások keretében, az feltétlenül biztosítsa jegyét a vasárnap délutáni „Erdélyi kastély” előadására.

Jövő heten kedden, zónahelyárakkal, **Szórás Ferenc** és **Timár Ila** felléptével, **Lánár** legszebb operája, a „Mosoly országa” kerül színre. **Jegyek már válthatók.**

VIG-SZÍNHÁZ:
 4, fél 7 és 9 órákor
A MOZIÓRULT
 Harold Loyd
KÉK FÉNY
 (Hegyek boszorkánya)

APOLLÓ
 6 és 8-kor
A KURUZSLÓ
 Richard Barthelmes
ZORO—HURU
 a dsungelben

URÁNIA

1. Magyar Híradó.
  2. Varázsszönyegen a világ körül 2 felv.
  3. A sárga pászus dráma 10 felvonásban.
- Előadások hétköznap: 5, 7 és 9.
 Az első előadás mérsékelt helyárakkal

MŰVÉSZET

Zenekedvelők Köre III. bérleti estje
 január 15-én, vasárnap

Vasárnap, január 15-én este nyolc órákor nagyszabású, magas színvonalú hangverseny lesz az Arany Bika dísztermében. Colette France párisi hegedűművész és Eng. Iván, a vághírű, fiatal magyar pianista játszanak, mint a Zenekedvelők Köre harmadik bérleti estjének vendégei. Csonka bérletek kaphatók méltányos árban a Köri titkári hivatalában, olcsó napjegyek a Méliusznál és az Arany Bika hallgatóiban.

RÁDIÓ

Hangszál és hangszóró

A hangszóró szerkezet hangosfilmpénél, rádiónál ezaránt rendkívül fontos szerepet tölt be, még pedig kb. ugyanazt, mint a hangszálak az emberi hangnál. A rossz hangszóró hangja olyan, mint a berekedt operarékeseké.

A zene, fejlődésének folyamán, a dinamikus hangszóróval, elérte a tökéletes hangvisszadásnak azt a fokozatát, amikor a géphangot az élőtlől már nem lehet megkülönböztetni. A dinamikus hangszóró további különleges előnye, a rendkívül széles skálájú hangvisszaadás, mely főleg a mély hangoknál tűnik fel. A rádiókészülékeknel eddig általánosan használt u. n. mágnesrendszerű hangszórók ugy viszonylagan a dinamikushoz, mint a harmonium az orgonához.

A modern rádiók épen ezért beépített dinamikus hangszóróval készülnek, ami nagy mértékben fokozza teljesítményüket. Azok a rádiótulajdonosok, akik különálló irágnesrendszerű hangszóróval rendelkeznek, a fentiek szerint sokat javíthatnak készülékük teljesítményén, ha kicserélik hangszórójukat a bevált Orion dinamikus hangszóróra, mely a rádiószaküzletekben minden készüléktypushoz és bármely feszültséghez kapható.

Budapesti rádió pénteki műsora:

9.15: Gramofon. — Közben 9.30: Hírek. — 11.10: Vízfallás. — 12: Déli hangszó, időjárás. — 12.05: Eugen Stepat balalajka zenekara. — Közben 12.25: Hírek. — 1: Pontos idő, időjárás, vízfallás. — 2.45: Hírek, élelmiszer- és piaci árak, árfolyamok. — 3.30: Diák felőra. — 4: Raggamby András: „Igazságtétel”. — 1.45: Pontos idő, időjárás, hírek. — 5: Maderspach Viktor: „Nagyvad vadászat”. — 5.30: Balettészletek (Budapesti Hangverseny Zenekar). — 6.45: Gyorsírás. — 7.15: Békeffi-est. — 8.45: Külügyi negyedóra. — 9: Európai hangverseny. (Torinói rádió közvetítése.) — Utána kb. 10.30: Pontos idő, időjárás, hírek. — Majd Bura Sándor és cigányzenekara.

KÖNYVESHÁZ

Azúregű Itáliám

(Péchy Horváth Rezső könyve.)
 Kék égről szelíd, simogató, melegen süti le az őszi nap. Ebben a szelíd őszi napsütésben itt ülök a Mecsek-alján, az ősz bágvadat mosolyának, kitért ablak mellett és... Itáliába utazom. Az azúregű Itáliába, Péchy-Horváth Rezső könyvének kalauzólása mellett.

Az igazat megvallva, nem szeretem az utalásokat. Amint nem vagyok valami nagy barátja a mostanában piacra dobott utalásos regényeknek sem. Azok írászának, a leendőhnyire Baedekerszerű aprólékos részletezésekkel, ezek pedig a szenzációhajhászat hatásait teszik rám és szinte kételkedem a hitelességükben, az egymásra halmozott borzalmak és exotikumok miatt. És mindkettőből hiányzik a szív, a lélek, mely beannyazza fényével a tájat, melyet mutogatnak a nyálas olvasóknak. Péchy-Horváth Rezső könyvében mindenekelőtt meglepő az a nagy szeretet, mely betölti szívet-lelket az azúregű Itáliá iránt. Szereti ezt az országot, szereti népét, népének multját és jelenét s azt a kétezeréves kulturálmelynek nagyszerű példáit leplenyomon elébünk tárja. Egik legszebb fejezete könyvének a Szent Cecilia szülőházának és mártírúhelyének emelkedett szellemű leírása. Eppen ilyen megkapó a Szent Callixius káta-kombáiról szóló leírás és a kétezeréves fűrdőszoza költői szemléltetése. Tudatosan használom itt a „leírás” és „szemléltetés” szavakat, mert szerzőnek éppen a leírásokban és szemléltetésekben van legfőbb vonzóereje. Ennek köszönhetőek, hogy meglevenednek előttünk az azúregű Itáliá tájai, hol átvezet bennünket.

Péchy-Horváth Rezső festői képében tudja érzékeltetni a tájat, hol bennünket élvezet. Nagy segítségére van ebben élénk stílusa, gazdag szóbősége, mely költői hasonlatokban és metaforákban mutatkozik meg. Megfigyelőkéessége nem hajlódik aprólékos dolgokkal, mindenütt megtalálja első pillantásra a jellemző és megkapó sajátosságokat, minek eredménye a természetesség és élethűség. A holt betű így lesz beszédes szószólójává. Meglevenednek előttünk minden, amiről beszél és élethűen vonulnak el szemünk előtt a tájak és emberek. Mindig szerencés közel választja meg a tárgyat, amelyről beszélni szándéka van és mindent látó, mindent érzékeltető tehetsége könyven diadalmasodik tárgyakon és emberken, amiket szívet és lélekkel rajzol meg és mesteri kézzel sorakoztat fel olvasói előtt. Izzó magyarsága mellett mindig megmarad azonban a tárgyilagosság határai között s éppen ezért lesz természetes, megbízható és igaz. Így vezet bennünket végig a vi-

lágáboru olasz harcterein, a katonatemetők dicsőségesen szomorú világán át a mai modern élet forró lüktetésébe. Velence, Milano, Róma, Nápoly, Capri szigete mai élete elevenedik meg előttünk s ez az eleven kép sohase elrajzolt, sohse aprólékosan nehéz és sietve elnagyolt, hanem tömör, hatásaiban emlékeztetés és jellemző erejével szívet-lelket megkapó.

Ezt a könyvet el kellene olvasnia minden magyarnak, kinek hősi halottja fekszik az olasz harctereken. De el kellene olvasnia azoknak is, kik maguk is ott küzdöttek a Montesanto alatt és az Isonzónál. Mert kedves emléke ez a hősöknek és gyászolóknak egyformán. S a mai olasz—magyar barátságának is méltó szószólója ez a könyv, melyet szerzője Mussolininek ajánl. Bizonyára nemcsak a Duce fogadja szívesen, de az olasz sajtó is s hisszük, hogy hamarosan akad olasz fordítója is, hogy az olasz nemzet fiaj is megismerjék, hogyan ír azúregű hazájukról egy magyar író, Péchy-Horváth Rezső, a tollnak hívatott mestere!

A könyv ára 1.50 P és lapunk utján is megrendelhető.

Honthy István.

— **Vallásos ünnepély a téglavetői óvodában.** A téglavetői óvodában (ref. imaházban) január 15-iken, vasárnap délután 3 órákor vallásos ünnepélyt tartanak a következő műsossal: 1. Közének, 2. Benke Tibor lelkész imádkozik, 3. dr. Juhász Nagy Sándor egyházunk főjegyzője beszédet tart, 4. Közének, 5. Szuhancs Piroksa leánykörti tag szaval, 6. Gyermathy Erzsébet leánykörti tag énekel, 7. Börsi Katalin leánykörti tag szaval, 8. Benke Tibor: Adj a szíved melegével című versét elmondják Varga Juliska és Menyhart Irén tanulók, 9. Benke Tibor lelkész záró imádságot tart, 10. Közének.

— **A Tiszántúli Szépművészeti Céh irodalmi délutánja.** A Tiszántúli Szépművészeti Céh holnap, 14-én délután fél 5 órai kezdettel tartja ünnepélyes célúlsát a Kollégium dísztermében. A gondosan összeválogatott műsor iránt általános az érdeklődés. A ceh elnöksége kéri a közönséget, hogy az ünnepélyen pontosan megjelenni szíveskedjenek. A belépőjegy ára 50 és 20 fillér.

SPORT

Február hetedikén Debrecenben szerepel a tornász válogatott csapa

Budapest, január 12.
 A finn tornászszövetség levélben közölte a magyar tornászszövetséggel, hogy a február 5-iki finn—magyar válogatott nemzetközi tornászcsapat résztvevői nem kaptak anyvi szabadságot, hogy az összes vidéki városokban résztvehessenek s így minden csoport csak két városban szerepelhet. A magyar szövetség elnöksége esütörtökön este összehívotta a módosított csoportot, amely a következő:
 Az első csoport február 7-én Debrecenben, 8-án Nyíregyházán lesz. A második csoport 7-én Pécsen, 8-án Kaposváron, a harmadik csoport 7-én Szegeden, 8-án Egerben, a negyedik csoport 7-én Kiskunhalason, 8-án Szentesen, az ötödik csoport 7-én Kiskunfélegyházán, 8-án Hódmezővásárhelyen szerepel.

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A határidőpiacon szilárd megnyitás után zárhatkor kissé alacsonyabbak voltak az árak a búzánál és a rozsnál, míg a tengeri szilárd irányzatú maradt úgy májusra, mint júliusra.

A készáruvásáron buza 10-25 fillérral drágább, rozs és zab nem változott, tengeri 10-15 fillérral drágább.

A 76 kg-os buza hivatalos jegyzése: Tiszai 13.40-13.80, ftiszai 13.00-13.10.

Határidőzset: Buza: március 13.40-43, május 13.76-78. Rozs: március 7.02-05. Tengeri: május 7.75-76, július 8.15-16.

Készáruzset: Buza: tiszai 77 kg 13.60-14.10, 78 kg 13.75-14.20, 79 kg 13.90-14.40, 80 kg 14.05-14.60. Ftiszai 77 kg 13.15-13.25, 78 kg 13.30-13.40, 79 kg 13.45-13.55, 80 kg 13.60-13.70.

Rozs: pesti, 6.10-6.20, egyéb rozs 6.10-6.20, tak. árpa 8.80-9.00, felv. sóárpa 10.25-12.50, zab 9.00-9.25, tiszai tengeri 6.55-6.65, egyéb tengeri 6.45-6.60, korpa 6.05-6.15.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóságától.

408-1933. B. szám.

KÖZLEMÉNY.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az 49.000-1932. számú rendeletével életbeléptetett „Magyar Növényvédelmi Szolgálat” szabályzatának 8. §-a alapján a „M. kir. Növényvédelmi Szolgálat” nevében fogantatandó növényegészségügyi vizsgálatok lefolytatására és a behozatali valamint kivitelű forgalomban előírt növényegészségügyi bizonyítványok kiállítására elsősorban a m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá tartozó növényvédelmi irodában szervezett „gyakorlati növényvédelmi szakszolgálat” van felelősséggel és ezért minden olyan esetben, midőn ilyen vizsgálatok tartásának vagy pedig növényegészségügyi bizonyítvá-

nyok kiállításának szükségessége fennforog, úgy a közigazgatási hatóságok, mint a vámhivatalok és vasuti állomástőnökségek, illetve intézmények, de egyúttal a magánfelek is közvetlenül a „Növényvédelmi Iroda”-hoz (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11. Földművelésügyi Minisztérium) forduljanak.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a „Növényvédelmi Iroda” távirati megkeresése esetében úgy a jelzett hatóságok, mint az intézmények, de a magánfelek is a hivatalosan bejegyzett „Plánval Budapest” rövidített távirati címet használhatják.

Debrecen, 1933. január hó 7.

Dr. Vass Károly
tb. főjegyző.

Versenytaggyalási hírdetmény.

A hajdúvármegyei törvényhatósági közutak 1933. évi fenntartásához szükséges fedezet beszerzésére és kifuvározására 1933. évi január hó 30-ára versenytaggyalást hirdetek.

Ajánlatok fenti napon d. e. 9 óráig adandók be az alispáni iktató hivatalba.

Az ajánlattételhez szükséges iratok beszerezhetők, valamint a szükséges összes felvilágosítások megadhatók a debreceni m. kir. államéletről hivatalnál (vármegyeháza) a hivatalos órák alatt.

Debrecen, 1933. január 9-én.

Dr. Uzonyi
alispán h.

HIRDETÉNY.

Debrecen város tűzoltó testülete és belső fogantatása részére 5 db. 4-6 éves piros női, barna, vagy fekete színű, kocsiba betanított herélt lóra van szükség.

Felkérem azon debreceni gazdákat, akiknek fentieknek és a kívánt célnak megfelelő eladó ova van, folyó évi január hó 15-én reggel 8 óráig a Baromvásártérre vessezse elő.

Gazdasági tanácsnok

Betöltendő állás nőknek

Mindenes leányt felveszek, csak jó bizonyítvánnyal rendelkező jelentkezzen, kizárólag déli 1 és 2 óra közt. Péterfia 26. keresztényület 728

Butorozott szoba

Utcai butorozott szoba kiadó azonnal. Raktárhelyiség is. Széchenyi utca 27. 3062

Különbejárta csinosan butorozott szoba, esetleg ellátással január 15-re kiadó. József kir. herceg utca 11. szám. 3030

Balkonos, elegáns butorozott szoba kiadó. Püspöki palota, 31. kupa. III. emelet, 12-a. balra 6017

Butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással. Péterfia utca 24. első emelet 710

Kiadó lakás

Két szoba, fűtőszoba, cselezés, gázfűtés és egy négy szobás, parkettos lakás kiadó Széchenyi utca 23. szám. 3057

Csilleg u. 82. sz. családi ház. Érkezni lehet u. 13. sz. a t. 735

Modern lakások emeleti 3 szoba, hall mellékhelyiségek, 4 vagy 6 szobás, mellékhelyiségek, kerti nagy terasszal, májusra, Piac utca 64., kiadó. 742

Négy szoba, kellemes modern lakás, központi fűtés, vízvezeték, Simonffy utca 7. szám. 1967

Árpád-tér közepén utcai két szoba, konyha, spicizs lakás azonnalra is kiadó. Péterfia utca tizenhatszám. 667

Udvari lakás csak raktárnak vagy irodának alkalmas kiadó Csapó utca 10. 675

II. emeleti 5 szobás, komfortos lakás május 1-től kiadó. Érkezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 674

4 szobás udvari lakás gáz, villany bevezetéssel azonnalra kiadó. Rákóczi 8. 689

Modern négyszobás, komfortos lakás májusra kiadó. Érkezhetni dr. Mártonnál, Szent Anna 14. sz. 9-1-ig. 699

2 szoba, előszobás garzon lakás kiadó, esetleg butorozva is. Maróthy György utca 5. szám. 716

Ajánlat

Irógéppükön megtanulhat napi egy órai munkáért. Rákóczi 19. Iroda. 3059

Jó házikoszt kapható Csapó utca 25. keresztényület. 704

Sajáttermésű ó. vagy új bor 50 literrel 84 fillér. Hordózatok. Péterfia 67. 736

Kiégett villanykörtét becserélek. Knöpfler, Hatvan u. 2. 1586

Tűkőgyártás, fűvegyszólas, ioncsirozások, fűvegyszólas Sipkovitsnál. Nagyvárud u. 15. Telefon 23-56. 1319

Buzaljt, repealjt és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Apaffy utca 20. 656

Rövidkötésű csomagoló 2.50. Brúvarkártya csomagoló 2.00. Szász trafik. Piac 64

Kocsik újak és javítottak minden állapotban. Riesz köz. 657

Kereslet

Használt kerékpárt veszek Barta Pál nagykereskedő. Hatvan u. 13. 3033

Kályhaellenzőt keresek meg ételle. Telefon: 39-32. 3053

Üzlet, műhely, raktár

Sarkölzlet Piac 83. és Király u. sarkán kiadó. 3052

Üzlethelyiség volt hentes üzlet, kitérő helyen kiadó. Érkezni Csapó utca 10., az udvarban. 675

Piac utcai üzlethelyiség 1933 május 1-re kiadó. Érkezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 224

Kapu latti előszobás fülke kiadó Csapó utca 10. 675

Üzlethelyiség műhelynek is alkalmas. kiadó. Szent Anna u. 22. 709

Autó, motor, kerékpár

Autóját, traktorját, motorkerékpárját javíttassa Posta-riknál, Nyil utca 15. 692

Eladó állatok

Szép nagy kotló eladó. Apaffy utca 20. 744

Eladó ház

Eladó majdnem új bérház. Cim a kiadóban. 708

Maróthy György utca 24 ház, gazdálkodónak - nagyon alkalmas, olcsón eladó. Érkezhet Nép-szövetségi Hitelező-kezetnél, Szent Anna u. tiz szám. 634

Csokonai utca 46. sz. ház eladó. Két jó lakás van rajta, gazdálkodónak is nagyon alkalmas. Érkezni: Nép-szövetségi Hitelező-kezetnél, Szent Anna tiz. 707

Nap utca 23. kitűnő családi ház, aki egyedül, kényelmesen akar lakni, azonnal vegye meg. Olcsó. Érkezhet Nép-szövetségi Hitelező-kezetnél, Szent Anna tiz. 635

Eladó föld

Kuene hold prima fekete föld, kővesut mentén eladó. - Kőnyök utca 8. x

Parcellázott házhelek Homokkertben és Simonvi u. on. Keres villa mögött eladó. Dr. Kovács és Papp ügyvédi irodában. - Balhványi u. 14. 3372

Eladó ingóság

Egy homokfutó sárga kocsit eladó. Fővös utca 6. 750

Egy Singer súlyszedő varrógép, kis kályha, költözés miatt eladó. Városi bérház, Bocskay téri IV. épület, III. 8. 753

Koresolya (nikkeleze t) 31. sz. cipőre 10-14 éves gyermeknek 3 pengőért eladó. Kos utca 3. földszint, balra. 743

Irógép használt, hibátlan, olcsón eladó. Huray, - Wertőczy u. 2. 603

Mézőgép, fűvegyszólas, gázszilár. 2 méteres asztal eladó. Csapó utca 10., az udvarban. 675

Különféle

Eveszett barna új bőrkésztyű - szerda délutáni színházi előadásra, erkélyen, illető szolgáltatása jegyzendő. 751

Eladó vívfelszerelés, ugyanolyan prima, rövid, kereszt-huros zongora kiadó. Miklós u. 41. 270

Eladó 40 mázsa tökmag és napraforgó, esetleg több is. Kenyeres gőzmalom. Püspökladány. 739

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában. Felelős kiadó: DR. PAJOR GYÖZŐ igazgató. FRISS SÁNDOR művezető

NYOMTATVÁNYT

olcsón és izgatón készít:

lapunk nyomdáján József kir. utcán u. 16. Tel. 2348

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szöveg hétköznap 5) fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két napra is Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett küldünk. Apróhirdetést a Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban felvilágosítást a 21-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Betöltendő állás férfiaknak

Ügyes kifizető fiú felvétetik. Farkas, Hatvan u. 2. 3060

Tehénész, ki jól tud fejni, azonnal felvétetik. Baloghánál - Kossuth u. 22. 752

Szövő-mestert keresek, időszakos foglalkozásra, azonnal. 641

Állást kereső nők

Deutsches Fräulein die in Hausarbeiten behilflich ist wird gesucht. Székely Teleki u. 81. 740

Egy fiatal leány elmenne bármilyen üzletbe kiszolgálni, kezdő fizetésért, vagy idősebb házaspárhoz, hol jó bánásmódban részesülne. Cim a kiadóban. 664